

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Татарстан

Тетюшский муниципальный район

МБОУ "Алабердинская СОШ"

РАССМОТРЕНО

Руководитель МО

Сулейманова З.Г

СОГЛАСОВАНО

Зам.директора по УВР

Нигматуллина Л.Р

УТВЕРЖДЕНО

Директор школы

Гарифуллин В.Ю

Протокол №1 от « 20 »

2025год.

Протокол №1 от « 23 »

2025год

Приказ №58 от « 26 »

2025 год.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

По Родной (татарской) литературе

(ID 8321133)

4б класса

С. Алабердино, 2025 год

Аңлатма язуы

1. “Мәгариф турында” РФ Законы.
2. “Мәгариф турында” ТР Законы (1997 ел, 2 июль. Үзгәрешләр – 2012 ел, 21 июнь).
3. “Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында” Татарстан Республикасы Законы (2004 ел, 1 июль).
4. “2004-2013 нче елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы Дәүләт программасы” (2004 ел, 11 октябрь).
5. Россия Федерациясенең 309-ФЗ номерлы Законы (2007 ел, 1 декабрь).
6. Татар теленнән гомуми белем бирүнең дәүләт стандарты. - ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы, Казан, 2008.
7. Рус телле балаларга татар телен һәм әдәбиятын коммуникатив технология нигезендә укыту программасы (1-11 нче сыйныфлар) / Төзүчеләре: Р.З. Хәйдәрова, Р.Л. Малафеева. – Казан: Тат.лит. нәшрияты, 2011.
8. Татар теле һәм әдәбияты дәреслекләре белән эшләү өчен методик киңәшләр.
9. Көчәк урта мәктәбенең 2014-2015 нче уку елына укыту программасы

Рус мәктәбенең 4 нче сыйныфы рус төркемнәрендә әдәби укуны укытуның Төп максатлары:

1. Укучыларны татарча аралашырга өйрәтү, лексик грамматик нигезләрен системалы рәвештә үзләштерү.
2. Телдән һәм язма сөйләм осталыгы һәм күнекмәләрен камилләштерү, татар теленә хөрмәт тәрбияләү, бу телнең дәүләт теле буларак әһәмияте зур булуына төшендерү.

Төп бурычлар:

Бу максатка ирешү өчен, түбәндәге бурычларны хәл итү сорала:

1. татар сөйләмен тыңлап аңларга күнектерү;
2. татар этикеты тәгъбирләрен кертәп, бирелгән ситуация буенча диалогик сөйләм оештырырга өйрәтү;
3. программада күрсәтелгән лексик темалар буенча телдән яки язмага монологик сөйләм булдыруга ирешү;
4. карап чыгу, танышу, өйрәнү, эзләнү максаты белән уку төрләрен кулланып, төрле жанрдагы текстларны аңлап уку күнекмәләрен үстерү;
5. татар халкының фән, мәгариф, сәнгать, мәдәният өлкәсендәге казанышлары, күренекле шәхесләре белән таныштыруны дәвам итү;
6. халыкларның үзара аңлашып, тату яшәвенә омтылыш тәрбияләү.

Укучыларның белем, осталык һәм күнекмәләренә таләпләр:

Тыңлап

аңлау:

Укытучының

дәрес, уен ситуацияләре белән бәйлә сорауларын, күрсәтмәләрен аңлау;
тыңлаганда жөмлә, сүз чикләрен билгеләү, интонацияне аеру;
сүзләрен, сүзтәзмәләрен, жөмлөләрне, грамматик формаларны бер-берсеннән ишетеп аера белү.
сүзләрен, жөмлөләрне тыңлап тәржемә итә белү;
ишеткән сөйләмнен, жөмлөнәң эчтәлегенә төшенү.

Диалогик сөйләм:

Өйрәнелгән эчтәлек нигезендә әңгәмәдәш белән контакт урнаштыра, сорау куя, җавап бирә, кире кага, раслый белү;

программада күрсәтелгән темалар буенча укытучының сорауларына җавап бирү һәм сораулар куя белү;

дәреслектә бирелгән үрнәк диалогларны сәнгатьле итеп уку, сөйләү һәм охшаш диалоглар төзү, программада күрсәтелгән коммуникатив максатлар буенча әңгәмәдә катнаша алу.

Монологик сөйләм

Жанлы һәм жансыз предметларны, рәсем, картина эчтәлеген сурәтләп сөйли белү;
тәкъдим ителгән план, терәк сүзләр ярдәмендә укылган өзек яисә караган рәсем буенча, өйрәнелгән жөмлә төрләрән файдаланып, хикәя төзү;
укыган хикәяләрнең эчтәлеген сөйли белү;
үзе, гаиләсе һәм дуслары турында кечкенә информация бирә белү.

Уку

Татар алфавитындагы хәрефләрне танып белү;
хәреф-аваз системасын аера, татар теленә хас булган авазларны дөрес әйтәп укый белү;
дәреслектә уку өчен бирелгән жөмлеләрне, текстларны дөрес интонация белән укый белү;
тексттагы тыныш билгеләренә карата тиешле пауза һәм интонацияләрен үтәү, өтерләр янындагы сүзләрне тиндәшлек, эндәшү интонацияләре белән уку;
укыган материалның эчтәлегеннән кирәкле мәгълүматны аерып ала белү;
кечкенә күләмле шигырьләрне яттан сөйләү;
укыганда сүзлекләр куллана белү.

Язу

Татар алфавитындагы хәрефләрне дөрес, матур яза белү;
дөрес күчереп язу күнекмәләрен булдыру;
бәйрәмнәр белән котлау, чакыру кәгазьләре язу;
конверт һәм дәфтәр тышына яза белү;
программада күрсәтелгән темалар буенча, терәк сүзләр кулланып, хикәя язу күнекмәләре формалаштыру.

ТАТАР ТЕЛЕННӘН УКУТУ ПРОГРАММАСЫ

Сыйныф: 4а сыйныфы (рус төркеме)

Укытучы:

Сәгәтьләр саны:

Барлыгы: 6 сәг., атнага 2 сәг.

Планлаштыру Фән һәм мәгариф министрылыгы тарафыннан чыгарылган “Төп укыту программаларын үзләштерү нәтижәләренә таләпләр” һәм “Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле, уку дәресләре оештыру өчен тематик план (8 нче сыйныф)” – Укытучылар өчен методик кулланма (Р.З.Хәйдәрова, Р.Л.Малафеева, Ә.Г.Әхәтова. – Чаллы. – 2009. – 64 б.) нигезендә төзелгән

Дәреслек: Татар теле: Рус телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 4 нче сыйныфы өчен дәреслек/ рус телендә сөйләшүче балалар өчен. – Казан: Мәгариф, 2010. 1 нче кискәк-122б, 2 нче кискәк-106 б.

Авторлар: Р.З. Хәйдәрова

Өстәмә әдәбият:

1. Р.З. Хәйдәрова, Р.Л. Малафеева, Ә.Г. Әхәтова. Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле, уку дәресләре оештыру. 6 сыйныф Укытучылар өчен методик кулланма. – Чаллы. – 2008. – 64 б.

2. Ф.С. Сафиуллина, К. Фәтхуллова. Рус телендә сөйләшүче балалар өчен биремнәр, күнегүләр. – Казан: Мәгариф. – 2009. – 56 б.

3. Р.З.Хәйдәрова. Телне эзлекле өйрәтү // Мәгариф № 4, 2006. – 30 – 32 б.

4. Рус телендә сөйләшүче балаларга татар телен укыту программалары” (Ф.С.Сафиуллина, К.С.Фәтхуллова. Казан. “Мәгариф” нәшрияты. - 2003).

5. Рус мәктәпләрендәге рус төркеме укучыларына татар теленнән гомуми белем бирүнең дәүләт стандарты.

Эш программасының эчтәлеге

№	Тема	Сәгатьләр саны
Тема 1.	Белем бәйрәме.	5
Тема 2.	Туган як табигате.	6
Тема 3.	Хайваннар дөньясында.	3
Тема 4.	Кышкы уеннар.	3
Тема 5.	Минем дусларым.	4
Тема 6.	Дүрт аяклы дусларыбыз.	3
Тема 7.	Язгы бәйрәмнәр.	4
Тема 8.	Минем туган илем.	3
Тема 9.	Чәчәкле җәй, ямьле җәй.	3
Барлыгы:		34

Тематик планлаштыру.

№	Тема	Сәг. саны	Үзләштерелергә тиешле белем һәм күнекмәләр	Контроль төре	Өй эше
			Белем бәйрәме. (5 сәг.)		
1	Белем бәйрәме. Уку-язу эсбаплары.	1	Беренче сентябрь көне ничек узуы турында сөйли белү.	Монологик сөйләү	Белем бәйрәме турында хикәя төзеп сөйләргә
2.	С.Маршак “Һәр атнада җиде көн...”	1	Актив үзләштерелгән исемнәрнең тартым белән төрләнешен аңлый белү.	Сәнгатьле уку	Шигырьне ятларга, 10бит
3	Х. Гарданов. “К” хәрефе”. Р. Миңнуллин. “Үсми калган хәреф”.	1	Шигырьләрне сәнгатьле укый белү	Сәнгатьле уку	Сәнгатьле укырга өйрәнергә (10-11, 13 бит)

4	Эш урыны. Саннар. Сэгать ничэ?	1	Эш урыны турында сөйли белү, Сорау алмашлыкларының кушымчаларын искә төшерү,	Сэнгатьле уку, парларда эшләү, дәреслек, сүзлек белән эш.	Сүзләр ятларга, диалог төзергә (к.10,21 бит)
5	Г.Тукай “Сабыйга”	1	Өйрәнелгән материал белән файдалана белү.	Сэнгатьле уку	32 бит, 3 нче күнегү
			Туган як табигате. (6 сэгать)		
6	Рәсем буенча хикәя төзү	1	Көз билгеләре турында сөйли белү.	Хикәя язу. Монологик сөйләү	37 бит, 4 нче күнегү
7	Көзгә һава торышы. Г.Гәрәев “Көз һәм балалар жыры”	1	Һава торышы турында мәгълүмат бирә белү. Шигырьне сэнгатьле укый белү.	Монологик сөйләү	Көз билгеләре турында сөйләргә; Көзгә бер көнгә һава торышы язарга
8	Дару үләннәре. В. Монасыпов “Шифалы табиблар”	1	Дару үләннәре турында мәгълүмат бирә белү.	Сэнгатьле уку	Яңа сүзләргә ятларга, 4 жөмлә төзергә, 39 бит; 6 нчы күнегү, 40 бит
9	Б.Рәхмәт. “Кошлар киткәндә”. Без кошларга ярдәм итәбез”	1	Шигырьне сэнгатьле укый белү. Кошлар турында белешмә бирә белү.	Сэнгатьле уку	Шигырьне сэнгатьле укырга өйрәнергә, сәхнәләштерергә,53 бит
10	Г. Лотфи. “Песнәк белән Әнисә”.	1	Хикәяне сэнгатьле укый белү.	Сэнгатьле уку	Сэнгатьле укырга, рәсемнәр урынына сүзләргә кую, 58 бит
11	Ж.Тәржеманов. “Чирик” хикәясе.	1	Хикәянең эчтәлеген сөйли белү.	Эчтәлекне сөйләү	Хикәянең эчтәлеген сораулар буенча сөйләргә,диалоглар төзергә, 64 бит;
			Хайваннар доньясында. (3 сэгать)		
12	Хайваннарны тасвирлау. Ә.Кари “Тиен”.	1	Өйрәнелгән материал белән файдалана белү	Диалог төзү	«Тиен» шигырен ятларга, 74 бит.
13	Г. Тукай. “Ташбака белән Куян”.“Яшел энәле керпе” әкият	1	Хикәянең эчтәлеген сөйли белү.	Эчтәлекне сөйләү	Эчтәлек сөйләргә, 76, 87 бит

14	Ш. Галиев “Курыкма, тимим!”	1	Шигырьне сэнгатыле укый белү.	Әңгәмә, сүзлек эше, уку, сорауларга жавап бирү, сөйләм	Шигырьне сэнгатыле итеп укырга
			Кышкы уеннар. (3 сэгать)		
15	Ә.Ерикәй.”Беренче кар” Г.Бакир “Кышкы уен”.	1	Кыш темасына сыйфатлар өйрәнү.Кыш билгеләре. Кышкы уеннарны әйтә белү,	Сэнгатыле уку. Монологик сөйләү	сорауларга жавап бирү
16	Б. Рәхмәт. “Яңа ел килгәч”. Яңа ел котлавы	1	Яңа ел турында сөйли белү. Бәйрәмдә нишләгәнеңне әйтә белү. Яңа елга багышланган шигырьләрен яттан сөйләү, жырлар жырлау. Яңа ел белән котларга өйрәнәбез	Монологик сөйләү	7,6 күнегү, 106 бит
17	А.Алиш” Куян кызы”	1	Хикәянеңнең эчтәлеген сөйли белү.	Монологик сөйләү	Хикәянеңнең эчтәлеген сөйли белү.
			Минем дусларым. (4 сэгать)		
18	«Чын дустым» тексты. “Минем чын дустым” дигән темага хикәя язу	1	Үзеңнең дустың турында сөйли белү.	Хикәя язу	Текстны сэнгатыле укырга өйрәнергә, 6 бит; Диалог төзергә., 10 бит
19	Г. Бәширов. “Сылтау”. И. Туктар. “Алма”.	1	Укылган хикәянең эчтәлеген сөйли белү.	Монологик сөйләү	Хикәяне сәхнәләштерергә, 12 бит; күнегү 7,13,16 бит
20	Б.Рәхмәт “Минем дуслар”. “Чын дус булу”“әңгәмәсенә әзерләнү.	1	Шигырьне сэнгатыле укый белү. Үзеңнең дустың турында сөйли белү.	Сэнгатыле уку.Диалог.	Шигырьне сэнгатыле итеп укырга, 20, 26 нче бит
21	“Шыгырдавыклы башмаклар “	1	Үзеңнең дустың турында сөйли белү.	Монологик сөйләү	Хикәяне сәхнәләштерергә

	хикәясендәге Гөлшатка бәяләмә бирергә өйрәнү				
			Дүрт аяклы дусларыбыз. (3 сәгать)		
22	Р. Мингалим. “Дөньяда бер эт бар иде”. Г.Тукай. “Кызыклы шәкерт”	1	Дүрт аяклы дусларны тасвирлый белү. Шигырьне сәнгатьле укый белү.	Монологик сөйләү, уку.	Шигырьне сәнгатьле укырга өйрәнергә, 37-38,42 нче битләр
23	Г.Мөхәммәтшин”Ак пәси”хикәясен сәхнәләштерү	1	Хикәяне сәхнәләштерергә	Монологик сөйләү	51 нче бит, 7 нче күнегү
24	Р.Батулла”Чикыл белән Мырый”. Дүрт аяклы дусларыбыз.	1	Текстның эчтәлеген сөйли белү	Сәнгатьле уку. Монологик сөйләү.	Хикәяне сөйләргә
			Язгы бәйрәмнәр. (4 сәгать)		
25	Р .Вәлиева”Яз”. 8 нче март бәйрәме.	1	Яз билгеләре турында сөйли белү. Автор турында кечкенә белешмә бирү, котлау.	Сәнгатьле уку	Яз турында сөйләргә өйрән.
26	Карга боткасы. Язгы бәйрәмнәр.	1	Язгы бәйрәмнәр, йолалар	Сәнгатьле уку	12 күнегү, 68 бит
27	Л. Толстой. “Әбисе белән оныгы”. М. Газизов. “Рәхмәт”.	1	Өй хезмәтендә катнашуың турында әйтә белү. Итагатьле сүзләргә сөйләмдә куллана белү.	Монологик сөйләү	71 нче бит ,7 нче күнегү. Шигырьне сәнгатьле итеп укырга.
28	В.Осеева” Дүрт кыз”	1	Сыйфатларны кешегә бәя бирүдә куллана белү.	тәржемә эше, грамматик бирем, сөйләм	78 нче бит,12 нче күнегү
			Минем туган илем. (3 сәгать)		
29	Татарстанның дәүләт символлары. З.Туфайлова”Туган ил”.	1	Татарстан турында кыскача белешмә бирә белү. Шигырьне сәнгатьле укый белү.	Сорый һәм җавап бирә белү	Татарстанның дәүләт символлары турында сөйләргә өйрәнергә, 82 нче бит

30	Казан-Татарстанның башкаласы. Татарстан шәһәрләре	1	“Казан – Татарстанның башкаласы” дигән темага хикәя төзү. Татарстан шәһәрләре турында белешмә бирә белү	Монологик сөйләү	Текстны сөйләргә
31	Г.Тукай””Туган тел”	1	Шигырьне сәнгатьле укый белү.	Сәнгатьле уку	Шигырьне ятларга
			Чәчәкле жәй, ямьле жәй. (3 сәгать)		
32	Ш.Галиев””Жәйге болында”. Г. Нәбиуллин. “Урман сөйләшә”.	1	Жәй билгеләрен әйтә белү. Шигырьне яттан укый белү.	Сәнгатьле уку	“Жәйге табигать” темасына хикәя төзергә.
33	Р. Корбан. “Жиләктә”.	1	Жәйге бакчада хезмәт турында сөйли белү.	Монологик сөйләү	
34	Кояшлы жәй, ямьле жәй. Үткәннәрне йомгаклап кабатлау.	1	Жәй билгеләрен әйтә белү. Үтелгән лексик минимумны йомгаклап кабатлау.	тәржемә эше, сөйләм.	104 нче бит.4 нче күнегү

Укыту-методик комплекты

1. Укучылар өчен

Дәрәслек: Татар теле: Татар теле: Рус телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 4 нче сыйныфы өчен дәрәслек/ рус телендә сөйләшүче балалар өчен. – Казан: Мәгариф, 2010. 1 нче кискәк-122 б, 2 нче кискәк-106 б.

2. Укытучы өчен

Дәрәслек: : Татар теле: Татар теле: Рус телендә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбенең 4 нче сыйныфы өчен дәрәслек/ рус телендә сөйләшүче балалар өчен. – Казан: Мәгариф, 2010. 1 нче кискәк-122 б, 2 нче кискәк-106 б.

– 1. Р.З. Хәйдәрова, Р.Л. Малафеева, Ә.Г. Әхәтова. Рус телендә сөйләшүче балаларга татар теле, уку дәрәсләре оештыру. 6 сыйныф Укытучылар өчен методик кулланма. – Чаллы. – 2008. – 64 б.

2. Ф.С. Сафиуллина, К. Фәтхуллова. Рус телендә сөйләшүче балалар өчен биремнәр, күнегүләр. – Казан: Мәгариф. – 2009. – 56 б.

3. Р.З.Хәйдәрова. Телне эзлекле өйрәтү // Мәгариф № 4, 2006. – 30 – 32 б